

VIII. PLAN ROZWOJU KADRY NAUKOWEJ. ASPIRANTURA

1. Stan istniejący

- a/ ilość samodzielnych pracowników nauki
wynosi ogółem 336 osób, w tym:
profesorów zwyczajnych	41
profesorów nadzwyczajnych	106
docentów	85
zastępców profesorów	104
- b/ ilość pomocniczych pracowników nauki
wynosi ogółem 1031 osób, w tym:
adiunktów	260
st. asystentów	407
asystentów	298
zastępców asystentów	66
- c/ ilość pracowników nauki posiadających stopień doktora nauk /starego typu/ wynosi ogółem 101 osób, w tym spośród:
profesorów zwyczajnych	14
profesorów nadzwyczajnych	50
docentów	25
zastępców profesorów	4
pom. prac. nauki	8
- d/ ilość pracowników nauki posiadających stopień kandydata nauk wynosi ogółem 18 osób, w tym spośród:
profesorów nadzwyczajnych	1
docentów	4
zastępców profesorów	1
pom. prac. nauki	12
- e/ ilość pracowników nauki posiadających stopień doktora nauk nowego typu wynosi ogółem 34 osoby /profesorowie zwyczajni, którzy otrzymali stopień doktora nauk z mocy ustawy.

2. Plan rozwoju kadry naukowej w latach 1956 - 60

- a/ ilość samodzielnych pracowników nauki, którzy planują wykonanie pracy kandydackiej nauk wyniesie ogółem 51 osób, w tym spośród:

prof. nadzwyczajnych	6
docentów	29
zastępców profesora	16

- b/ ilość pomocniczych pracowników nauki, którzy pracują w ramach indywidualnych długofalowych planów rozwoju młodej kadry wynosi 318 osób.

- c/ ilość pomocniczych pracowników nauki, którzy planują rozpoczęcie pracy w ramach indywidualnych długofalowych planów rozwoju młodej kadry w poszczególnych latach planu pięcioletniego przedstawia się następująco:

R O K	Ilość pomocniczych pracowników nauki
1956	100
1957	111
1958	94
1959	81
1960	67
Razem	453

- d/ ilość pomocniczych pracowników nauki, którzy planują ukończenie przewodu kandydackiego /łącznie z obroną pracy kandydackiej/ w poszczególnych latach planu pięcioletniego przedstawia się następująco:

R O K	Ilość pomocniczych prac. nauki
1956	27
1957	48
1958	59
1959	101
1960	148
R a z e m	383

- e/ ilość pomocniczych pracowników nauki, dla których przewiduje się wystąpienie do CKK o przyznanie tytułu naukowego docenta w poszczególnych latach planu pięcioletniego przedstawia się następująco:

R O K	Ilość pomocniczych prac. nauki
1956	10
1957	31
1958	35
1959	52
1960	54
R a z e m	182

Liczby powyższe odnoszą się zarówno do pomocniczych pracowników nauki, którzy uzyskają stopień kandydata nauk w okresie planu 5-letniego, jak również do pomocniczych pracowników nauki, którzy uzyskali stopień kandydata nauki przed 1956 rokiem.

3. Aspirantura

Proponowana przez P.W. organizacja aspirantury naukowej przedstawia się następująco:

A. Warunki przyjęcia na aspiranturę

- a/ Praktyka produkcyjna /co najmniej 3-letnia/ w kierunku pokrywającym się z kierunkiem zamierzonych studiów aspiranckich, względnie posiadanie co najmniej tytułu naukowego st. asystenta.
- b/ Posiadanie dorobku naukowego jak np. prace naukowe, artykuły naukowe, recenzje itp.
- c/ Znajomość co najmniej dwóch języków obcych, w tym języka rosyjskiego, w zakresie ustalonym w dotychczasowym regulaminie studiów aspiranckich. /W okresie studiów aspiranckich nie obowiązuje składanie egzaminu z języków obcych. Egzamin ten może być złożony w trybie obowiązującym dotychczas w stosunku do osób ubiegających się o otwarcie przewodu kandydackiego/.
- d/ Posiadanie dyplomu magisterskiego z kierunku studiów pokrywających się z kierunkiem studiów aspiranckich.

B. Czas trwania studiów aspiranckich

Można rozważyć dwa warianty, a mianowicie:

1. Utrzymanie dotychczasowego okresu aspirantury tj. 3-letniego,
2. Przedłużenie okresu aspirantury do 4 lat.

a/ Wariant pierwszy

Aspirantura trwa 3 lata i obejmuje studia tylko z zakresu przedmiotów fachowych, a mianowicie dyscyplinę podstawową, dyscyplinę specjalną, pracę kandydacką i obronę pracy kandydackiej.

Studia z materializmu dialektycznego i historycznego nie wchodziłyby w ramy aspirantury. Jednym z warunków przyjęcia na aspiranturę byłoby przedstawienie Komisji egzaminacyjnej w Uczelni zaświadczenia o złożeniu egzaminu z materializmu przy jednym z ośrodków uniwersyteckich, uprawnionym do przeprowadzania egzaminów z tego przedmiotu na poziomie egzaminu kandydackiego. Przy wprowadzeniu tego systemu należałoby równolegle rozwiązać sprawę zorganizowania seminariów, konsultacji i egzaminów z materializmu dla kandydatów chcących ubiegać się o przyjęcie na aspiranturę.

b/ Wariant drugi

Studia trwają 4 lata. Rok pierwszy przeznaczyć wyłącznie na studia materializmu i egzamin z tego przedmiotu. Dalsze lata przeznaczyć na studia i egzaminy z dyscypliny podstawowej i specjalnej, pracę kandydacką i obronę pracy.

Wymagania stawiane na egzaminach kandydackich należy podnieść.

C. Pomoc materialna dla aspirantów

- a/ Stypendium należy ustalić w takiej wysokości aby wystarczało ono aspirantowi na utrzymanie, ubranie i potrzeby kulturalne oraz zakup niezbędnej literatury. Wydaje się, że wysokość stypendium powinna wynosić około 1.300 złotych miesięcznie /oczywiście przy równoległej podwyżce uposażeń pracowników nauki/. W przypadku przyjęcia drugiego wariantu czasokresu trwania studiów aspiranckich

/pkt.2-b/ stypendium w pierwszym roku studiów można ustalić w wysokości 1.000 złotych miesięcznie; w latach następnych - 1.300 złotych miesięcznie.

- b/ Zwiększyć środki finansowe na prace badawcze związane z pracą kandydacką, przeznaczając na 1 pracę kandydacką kwotę od 2.000 złotych do 10.000 złotych zależnie od charakteru pracy. O wysokości dotacji decyduje Rektor Uczelni na wniosek promotora i dziekana Wydziału.
- c/ Zwiększając wysokość stypendium można skasować tzw. trzynaste stypendium ze względu na kłopotliwy tryb rozliczeń dla aspiranta.

IX. BIBLIOTEKA GŁÓWNA, BIBLIOTEKI WYDZIAŁOWE

I ZAKŁADOWE, CZYTELNICTWO

A. Biblioteka Główna Politechniki Warszawskiej posiada obecnie 100 tys. voluminów, przy czym w planie 5-letnim ilość ta wzrośnie prawie dwukrotnie, osiągając w roku 1960 przeszło 200 tys. voluminów.

Do dyspozycji czytelników znajdują się: wypożyczalnia i dwie czytelnie /ogólna i czasopism/ o łącznej ilości 180 miejsc. Zarówno powierzchnia magazynowa /200 m²/ jak i szczupła ilość miejsc w czytelniach nie pozwala na pełne rozwinięcie działalności Biblioteki - zwłaszcza przy uwzględnieniu zwiększenia stanu posiadania Biblioteki.

Z tych względów w okresie planu 5-letniego utworzonych zostanie cały szereg księgozbiorów specjalistycznych, grupujących dzieła, czasopisma, dokumentację naukowo-techniczną, normy i patenty z dziedziny interesującej poszczególne Wydziały. W ten sposób filie specjalistyczne Biblioteki Głównej pozwolą na zbliżenie posiadanych zbiorów do czytelnika, dając mu możliwość korzystania z biblioteki na terenie jego Wydziału.

Biblioteka Główna posiadać będzie zbiory ze wszystkich nauk podstawowych, przez co uniknie się rozdrobnienia tych zbiorów w szeregu bibliotek specjalistycznych.

Ponadto Biblioteka Główna scentralizowałaby naukowe opracowanie książek, prace nad katalogami, prace informacyjno-biblioteczne i wszelkie inne prace biblioteczne - za wyjątkiem udostępnienia książek, które zostałyby zdecentralizowane przez rozbitcie księgozbiorów na biblioteki wydziałowe.

Równocześnie w okresie 1956 - 60 rozbudowana zostanie sieć bibliotek w Domach Studenckich przez tworzenie tam księgozbiorów technicznych i popularno-naukowych.

Wszystkie trudności lokalowe Biblioteki Głównej P.W. rozwiązane zostaną jednak dopiero po wybudowaniu odrębnego Gmachu Biblioteki Głównej P.W., którego projekt zostanie w bieżącym pięcioleciu opracowany.

Z innych ważniejszych zadań, które zrealizowane zostaną w okresie 1956 - 60 w Bibliotece Głównej wymienić należy:

- 1/ Zwiększenie ilości prenumerowanych czasopism zarówno krajowych jak i zagranicznych, przy czym prenumerata powinna być scentralizowana na szczeblu Wydziału i udostępniona w czytelni biblioteki specjalistycznej.
- 2/ Uruchomienie warsztatu introligatorskiego,
- 3/ Uruchomienie pracowni mikrofilmów,
- 4/ Opracowanie całego szeregu katalogów alfabetycznych i działowych; ułatwiających korzystanie z księgozbiorów.

Szczegółowy plan rozwoju Biblioteki Głównej P.W. znajduje się w załączniku Nr 15.

B. Należyta organizacja Biblioteki Głównej i Bibliotek Wydziałowych, zbliżenie książki do czytelnika, realizowanie właściwej polityki zakupów - będzie jednym z elementów przyczyniających się do wzrostu czytelnictwa.

Trzeba stwierdzić, że czytelnictwo w P.W. nie stoi na właściwym poziomie, że olbrzymia większość studentów P.W. nie rozumie znaczenia korzystania z biblioteki. Świadczą o tym następujące liczby za 1955 rok:

- 1/ ilość czytelników posiadających stałe karty wstępu ca 6.000 osób, a więc w stosunku do ogólnej ilości uprawnionych do korzystania z czytelni//pracownicy P.W., studenci P.W. i W.S.I.- zaledwie 40%.
- 2/ Łączna ilość odwiedzin w czytelniach i pracowniach specjalnych - ca 42.000, co oznacza, że każdy z uprawnionych skorzystał z czytelni zaledwie 3 razy w roku.
- 3/ Łączna ilość udostępnionych zbiorów w czytelniach i na zewnątrz - ca 45.000, co oznacza, że każdy z uprawnionych do skorzystania ze zbiorów Biblioteki wypożyczył zaledwie 5 pozycji w ciągu roku.

Podane wyżej przykłady świadczą o faktach małego wykorzystywania bogatych zbiorów Biblioteki Głównej P.W.

Składa się na to cały szereg przyczyn, a mianowicie:

- 1/ wielu profesorów wykląda całość materiału, wymagającego później przy egzaminie. Wynika to stąd, że opracowywane do chwili obecnej programy obejmują programy wykładów, a nie programy wymagań z danego przedmiotu. W tej sytuacji poza szczególnymi wypadkami student nie czuje konieczności korzystania ze zbiorów biblioteki.

W związku z powyższym program wykładów należy realizować w ten sposób, aby w poszczególnych partiach materiału odsyłać studentów do podręczników i opracowań naukowych, znajdujących się w Bibliotece. Pozwoli to studentom na znacznie szersze opracowanie materiału z danego przedmiotu i przyczyni się do podniesienia jakości szkolenia.

- 2/ Wiele podręczników i skryptów podstawowych zakupowanych jest w niewystarczającej ilości, na skutek czego student nie znajduje ich w Bibliotece. W związku z tym kierownictwo Biblioteki położyć powinno nacisk na zakupywanie większych ilości podręczników z zakresu nauk podstawowych zwłaszcza dla studentów pierwszych lat studiów, aby już od pierwszych tygodni pobytu na Uczelni przyzwyczajać ich do korzystania z księgozbioru Biblioteki.

- 3/ Studenci, którzy przybyli na Uczelnię ze szkół średnich w wielu wypadkach nie umieją korzystać ze zbiorów Biblioteki, nie znają techniki jej pracy, jak również nie znają systemów korzystania ze skryptów, książek i opracowań naukowych.

W związku z tym Kierownictwo Biblioteki powinno organizować spotkania ze studentami I roku w celu zapoznania ich ze stanem posiadania Biblioteki, techniką jej pracy, możliwościami korzystania z księgozbioru - jak również opracować powinno metodyczne wskazówki korzystania z wiadomości, zawartych w podręcznikach i skryptach /np. formy opracowywania konspektów/.

Zrealizowanie tych trzech zasadniczych postulatów pozwoli na podniesienie poziomu czytelnictwa w Politechnice Warszawskiej.